

CONSPECTUL MAMALOFAUNEI MARAMUREȘULUI

Gavril Ardelean*, Iosif Béres**

* Universitatea de Vest "Vasile Goldiș" Arad

** Muzeul Maramureșului, Sighetu Marmației

Lucrarea de față prezintă o listă faunistică completă a mamiferelor Maramureșului pe baza bibliografiei și mai ales a cercetărilor personale de peste patru decenii. Prima listă faunistică a Maramureșului, dar incompletă, a fost întocmită încă de *Frivaldszky* (1875).

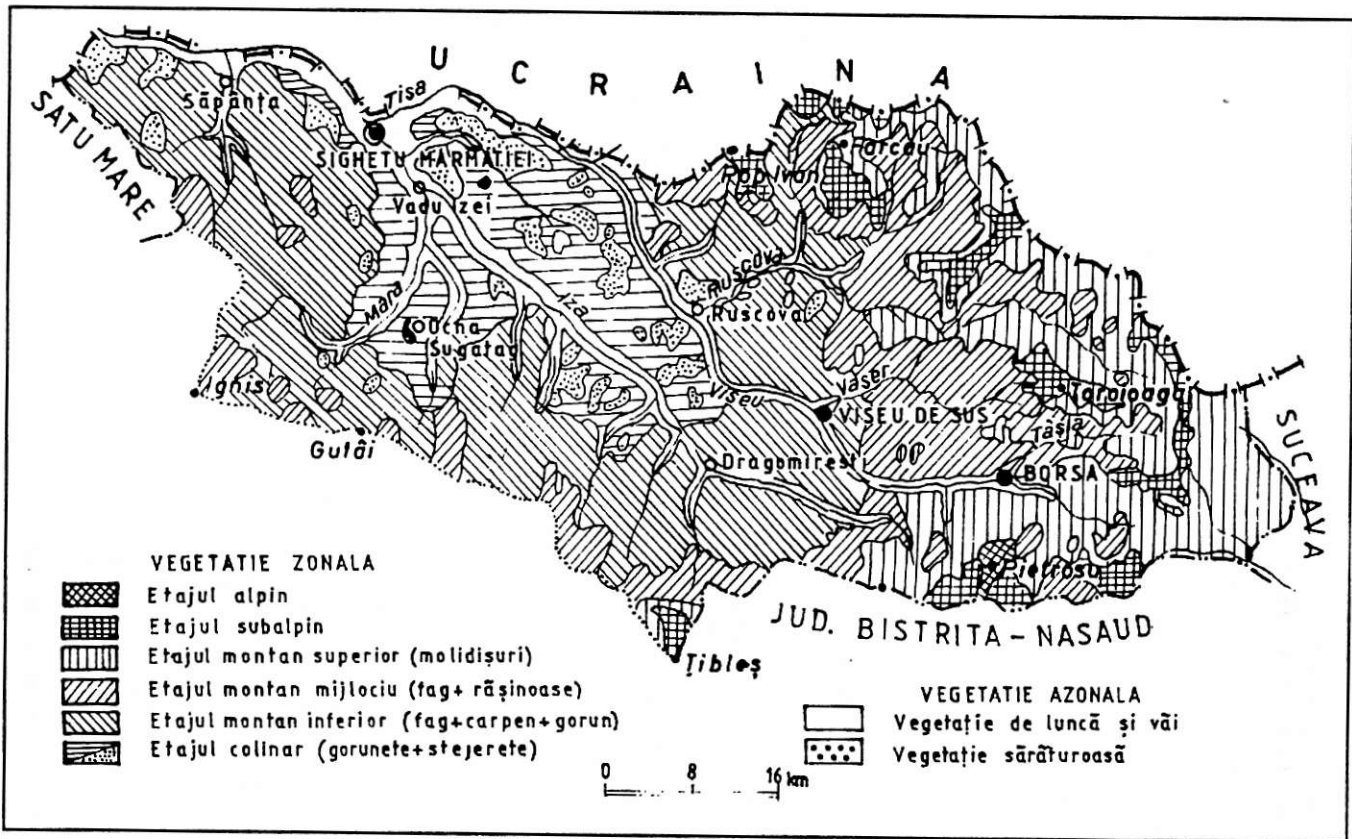
CADRUL NATURAL

Depresiunea Maramureșului este una dintre cele mai mari depresiuni intracarpatice, fiind înconjurată de munți înalți (Rodnei și Maramureșului), precum și de munți de înălțime mijlocie (Lăpușului, Gutâi-Igniș). Este brăzdată de afluenții de pe stânga Tisei (Vișeu, Iza, Săpânța). Vegetația este reprezentată de păduri de conifere și fâgete pe pantele munților și de cvercete, pajiști și culturi agricole în zona depresionară (Harta nr. 1).

ISTORICUL CERCETĂRII FAUNEI ZONEI

Fauna Maramureșului a fost puțin cercetată. Cele mai vechi lucrări despre mamalofauna Maramureșului le avem de la *Hanak J.* (1848) care descrie observarea marmotei în vârful Hoverla (2061 m) și în Pietrosul Rodnei (2302 m). Lista faunistică elaborată de *Frivaldszky J.* (1875) a fost preluată de *Kardos K.* în "*Monografia Maramureșului*", editată de *Szilágyi I.* (1876), unde sunt citate 31 specii de mamifere găsite în tot comitatul Maramureș, care cuprindea și dreapta Tisei, actualmente inclusă în Ucraina. Perioada cercetărilor austrieci și maghiari a Maramureșului se încheie cu monumentală "*Fauna Regni Hungariae*", apărută sub coordonarea lui *Paszlavszyk* (1918) care face referiri succinte și la mamiferele zonei. Cercetări mai recente ale mamalofaunei Maramureșului s-au realizat în cadrul și în jurul Muzeului Maramureșului din Sighetu Marmației unde a activat timp de aproape 40 de ani biologul *Béres Iosif*. În urma cercetării a peste 250 de exemplare de mamifere trimise din zonă, în anul 1968 la Institutul Agronomic București, *Homar M.* a identificat 12 specii de mamifere (2 insectivore și 10 rozătoare). *Wagner O.* (1874) studiază mamiferele din arcul carpatic, colectând 292 piese provenite din Rezervația Pietrosul Rodnei, stabilind că acestea aparțin la 5 specii de insectivore și 12 piese de rozătoare.

În perioada 1995-1998, un grup de specialiști de la Muzeul de Istorie Naturală "Grigore Antipa" din București (*D. Murariu, N. Răduleț și M. Stănescu*) au publicat mai multe lucrări despre mamalofauna Maramureșului, dintre care cea mai completă aparține lui *Murariu și Răduleț* (1998), unde, în urma investigării celor peste 400 de piese colectate din zonă, citează 47 specii de mamifere, dintre care 27 specii de insectivore și chiroptere. Cele mai recente lucrări despre fauna de mamifere a Maramureșului au fost publicate de *Ardelean* (1993), *Béres* (1989), iar lucrarea celor doi autori intitulată "*Fauna de vertebrate a Maramureșului*" a apărut chiar în aceste zile (iulie 2000).

MAMIFERELE MARAMUREȘULUI
Clasa MAMMALIA

I. ORDINUL INSECTIVORA Bowdich

1. Familia ERINACEIDAE Bonaparte

(1) *Erinaceus concolor* Mart.

- Arici -

Pe văile Crasnei și Luheiului (*Murariu și Răduleț*, 1998) și în Munții Gutâului (*Ardelean*, 1998). Mamifer comun în partea depresionară a Maramureșului (*Ardelean și Béres*, 2000).

2. Familia TALPIDAE Gray

(2) *Talpa europea* Linnaeus

- Cârtița -

Frecventă în zonă. Colectată de pe v. Săpânței (Colibi) și Repedea (*Murariu și Răduleț*, 1998).

3. Familia SORICIDAE Gray

(3) *Crocidura minula*, Miller (sin. *C. suaveolens* Pallas)

- Chițcan de grădină -

Colectat 8 piese de *Béres I.* de la Sighetu Marmației, Borșa și de pe Mara, aflate în colecția Institutului Agronomic București.

(4) *Neomys fodiens* Schranck

- Chițcan de apă -

Densitate relativ redusă. *Wagner* (1974) colectează 2 exemplare în 1972 din Rezervația Pietrosul Rodnei, iar *Murariu și Răduleț* (1998) 3 piese de la Izvorul lui Dragoș (1966), Repedea (1997) și v. Marei (1998).

(5) *Neomys anomalus* Cabrera

- Chițcan apusean -

Prezent pe o arie mare. *Wagner* (1974) capturează 1 exemplar din Rezervația Pietrosul Rodnei, iar *Murariu și Răduleț* (1998) 8 exemplare din v. Săpânței (Colibi și Brustani), v. Luheiului, Poiana Brazilor.

(6) *Sorex araneus* Linnaeus

- Chițcan de pădure -

Relativ frecvent în Maramureș. *Wagner* (1974) colectează 45 exemplare din Rezervația Pietrosul Rodnei, iar *Murariu și Răduleț* (1998) 4 exemplare de pe Pietrosul Rodnei, Izvorul lui Dragoș, v. Săpânței (Colibi) și Repedea.

(7) *Sorex minutus* Linnaeus

- Chițcan pitic -

Prezent în zona montană a Maramureșului într-un număr mare de exemplare. Capturat 1 exemplar de *Wagner* (1974) din Rezervația Pietrosul Rodnei și 14 exemplare de *Murariu și Răduleț* (1998) de la Izvorul lui Dragoș, v. Săpânței (Brustani), cursul superior al Marei (v. Runcului, Ștedea, Vidrașcu, Poiana Brazilor).

II. ORDINUL CHIROPTERA Blumenbach

4. Familia RHINOLOPHIDAE Bell

(8) *Rhinolophus ferrumequinum* Schreber

- Liliac -

Prezență incertă. *Murariu și Răduleț* (1998) îl găsesc pe versantul vestic al Munților Oaș-Gutâi, la Huta Certeze (5 km depărtare de zona cercetată).

(9) *Rhinolophus hipposideros* Bechstein

- Liliac mic -

Găsit în același loc ca specia precedentă.

5. Familia VESPERTILIONIDAE Gray

(10) *Myotis myotis* Borkhause

- Liliac mare -

Semnalat la Sighetu Marmației de Kardos K. (cit. Szilágyi, 1876) și de Ștefănescu Dorina (1998), care îl mai găsește și lângă Bistra.

(11) *Myotis blythii*, Thom (sin. *Myotis oxygnathus* Monticelli)

- Liliac -

Rar în țară, mai frecvent în Maramureș. Recent Murariu și Răduleț (1998) au recoltat 35 piese de la Slătioara (1995), Iapa, cartier al Sighetului (1996), și Repedeș (1997).

(12) *Myotis brandti*

Colectat 3 piese (Murariu și Răduleț, 1998) de la Colibi, v. Săpânței (1996), Repedeș (1997), care reprezintă prima citare a speciei pentru România.

(13) *Pipistrellus pipistrellus* Linnaeus

- Liliac scund -

Prima semnalare în Maramureș, 5 exemplare colectate (1996) dintr-un pod din orașul Sighetu Marmației (Murariu și Răduleț, 1998), iar Ștefănescu (1998) îl găsește într-o grotă în nordul aceluiași oraș.

(14) *Plecotus auritus* Linnaeus

- Liliac urechiat -

Semnalat de Kardos K. (cit. Szilágyi, 1876) de la Sighetu Marmației, și de Ardelean, (1993) din Munții Maramureșului.

(15) *Plecotus austriacus*

- Liliac urechiat gri -

Capturat de Ștefănescu (1998) din vecinătatea orașului Sighetu Marmației și din zona Bistriței.

(16) *Vespertilio murinus* Linnaeus

O singură referire de la Sighetu Marmației (Paszlavszyk, 1918).

III. ORDINUL LAGOMORPHA Brandt

6. Familia LEPORIDAE Gray

(17) *Lepus europaeus* Pallas

- Iepure -

Răspândit în tot Maramureșul, exceptând pădurile de rășinoase de la altitudini mari. Densitatea în zonele de dealuri și coline, mai recent urcă în exemplare numeroase și în plantațiile silvice de la 800-1000 m altitudine. Câteva exemplare au fost întâlnite și în Rezervația Pietrosul Rodnei la altitudini de 1400-1500 m. Efectivele în declin în ultimele trei decenii, care s-ar putea reface cu condiția adoptării și aplicării unor reglementări minime de protejare.

IV. ORDINUL RODENTIA Bowdich

7. Familia SCIURIDAE Gray

(18) *Sciurus vulgaris* Linnaeus

- Veverița -

Specie comună și abundentă în Maramureș. Pătrunde și în localități, iar în munți urcă până la limita superioară a pădurilor. Citat de Szilágyi (1876), Ardelean (1993), Murariu și Răduleț, (1998).

(19) *Marmota marmota*, Linnaeus

- Marmota -

Recolonizată în Rezervația Pietrosul Rodnei cu 12 exemplare de marmote pro-